Daty i czasy

Spis treści

Date & time . . . 1
LocalDate . . . 1
LocalTime . . . 2
LocalDateTime . . . 2
OffsetDateTime . . . 3
ZonedDateTime . . . 3
Instant . . . 4
Manipulowanie datami . . . 5
Period i Duration . . . 6
  Period . . . 6
  Duration . . . 6
Formatowanie . . . 7

Zapiski prowadzącego Karola Rogowskiego i uczestnika Bootcampu Zajavka Bartek Borowczyk aka Samuraj Programowania.

Date & time

Daty i czasy. Generalnie dosyć przydatna rzecz, często może być tak, że w bazie danych zapisujemy, kiedy jakiś użytkownik coś zrobił. A potem używamy tej daty, żeby policzyć, kiedy mu coś wygasa. To tak z życia, ale po kolei.

Uczulam, że to, co teraz zostanie poruszone, zostało wprowadzone w Javie 8. We wcześniejszych wersjach nie da się tego używać. W Javie 8 twórcy doszli do wniosku, że posprzątają API Javy (czyli zestaw klas i metod), które odpowiada za daty i czasy, bo wcześniejsze było mało przyjazne.

Wymienimy teraz 3 klasy z przedrostkiem local. Dlatego są one local, bo nie niosą ze sobą żadnego kontekstu mówiącego, w którym miejscu na świecie się to stało. Jest to data lub czas lokalny. Jak powiem `LocalDate 02.09.2020`, to będzie to `2 Wrzesień 2020` w Polsce i tak samo `2 Wrzesień 2020` w Stanach. Jeżeli powiem `LocalTime 20:12` to będzie to `20:12` w Polsce i `20:12` w Japonii. No ale każdy ma swoją strefę czasową i w sumie po takiej informacji, nie za bardzo wiadomo, kiedy coś się stało, czy o `20:12` u nas, czy o `20:12` w Japonii. Dlatego też poruszymy kwestię stref czasowych, ale po kolei.

LocalDate

`LocalDate` to klasa, która przechowuje tylko datę. Jest to tylko data, beż żadnego kontekstu co i gdzie (w jakiej strefie czasowej). Obiekt `LocalDate` możemy utworzyć w poniższy sposób (ta klasa ma prywatny konstruktor, można utworzyć jej instancję tylko przez statyczną metodę `of()`):

```
// 10.12.2010
System.out.println(LocalDate.of(2020, Month.DECEMBER, 10));
// 10.2.2010
System.out.println(LocalDate.of(2020, 2, 10));
```

Klasa `Month` to `enum`, zatem możemy wypisać wszystkie jego wartości:

```
Month[] months = Month.values();
```

LocalTime

`LocalTime` to klasa, która przechowuje tylko godzinę. Jest to tylko godzina, bez żadnego kontekstu, kiedy dokładnie i gdzie (w jakiej strefie czasowej).

Ta klasa również ma prywatny konstruktor, możemy utworzyć jej instancję przez metodę `of()`:

```
// 10:20
System.out.println(LocalTime.of(10, 20));
// 10:20:05
System.out.println(LocalTime.of(10, 20, 5));
```

LocalDateTime

`LocalDateTime` to klasa, która jest kombinacją dwóch poprzednich. Zawiera datę i godzinę, ale bez kontekstu o strefach czasowych. Czyli `LocalDateTime` w Polsce i w Stanach Zjednoczonych oznacza kompletnie inny punkt w czasie.

Ta klasa również ma prywatny konstruktor, możemy utworzyć jej instancję przez metodę `of()`:

```
// 2020-04-21T20:10
System.out.println(LocalDateTime.of(2020, Month.APRIL, 21, 20, 10));
// 2020-04-21T20:10:10
System.out.println(LocalDateTime.of(2020, Month.APRIL, 21, 20, 10, 10));
// 2020-04-21T20:10:30
System.out.println(LocalDateTime.of(2020, Month.APRIL, 21, 20, 10, 30));
// 2020-11-21T20:10
System.out.println(LocalDateTime.of(2020, 11, 21, 20, 10));
// 2020-11-21T20:10:10
System.out.println(LocalDateTime.of(2020, 11, 21, 20, 10, 10));
// 2020-11-21T20:10:30
System.out.println(LocalDateTime.of(2020, 11, 21, 20, 10, 30));
// 2010-12-30T04:10
System.out.println(LocalDateTime.of(LocalDate.of(2010, 12, 30), LocalTime.of(4, 10)));
```

Zwróć uwagę, że data od czasu oddzielona jest wielką literą '**T**'. Taka jest reprezentacja `toString()` tych klas.

Każda z powyższych klas może zostać zainicjowana 'teraz' poprzez następujące metody:

```
LocalDate ld = LocalDate.now();
LocalTime lt = LocalTime.now();
LocalDateTime ldt = LocalDateTime.now();
```

OffsetDateTime

`OffsetDateTime` to klasa, która reprezentuje datę w połączeniu z czasem z uwzględnieniem przesunięcia godzinowego wynikającego ze stref czasowych. Przesunięcie, czyli `offset` (ja wiem, że to nie jest dokładne tłumaczenie tego słowa, ale w praktyce często mówi się na to przesunięcie) liczone jest od punktu `GMT/UTC`.

Oba te skróty mają w praktyce ten sam czas natomiast różnica między nimi (`GMT/UTC`) jest taka, że *Greenwich Mean Time (GMT)* to strefa czasowa, a *Universal Time Coordinated UTC* to standard czasu.

W praktyce, utworzenie obiektu tej klasy wygląda tak: (znowu konstruktor jest prywatny)

```
// OffsetDateTime.now: 2018-04-22T19:50:06.771733800+02:00
System.out.println("OffsetDateTime.now: " + OffsetDateTime.now());
// OffsetDateTime.of: 2020-10-10T12:01:03.000000012Z
System.out.println("OffsetDateTime.of: "
    + OffsetDateTime.of(2020, 10, 10, 12, 1, 3, 12, ZoneOffset.UTC));
// OffsetDateTime.of: 2020-10-10T20:12:02Z
System.out.println("OffsetDateTime.of: "
    + OffsetDateTime.of(LocalDate.of(2020, 10, 10), LocalTime.of(20, 12, 2), ZoneOffset.UTC));
// OffsetDateTime.of: 2020-10-10T20:12:02Z
System.out.println("OffsetDateTime.of: "
    + OffsetDateTime.of(LocalDateTime.of(2020, 10, 10, 20, 12, 2), ZoneOffset.UTC));

// ZoneOffset.of: +02:00
System.out.println("ZoneOffset.of: " + ZoneOffset.of("+02:00"));
// ZoneOffset.ofHours: +02:00
System.out.println("ZoneOffset.ofHours: " + ZoneOffset.ofHours(2));
// OffsetDateTime.of: 2020-10-10T12:01:03.000000012+02:00
System.out.println("OffsetDateTime.of: "
    + OffsetDateTime.of(2020, 10, 10, 12, 1, 3, 12, ZoneOffset.of("+02:00")));
```

Możemy ją utworzyć analogicznie do LocalDateTime, tylko potrzebujemy dodać `ZoneOffset`.

ZonedDateTime

O ile `OffsetDateTime` wspiera przesunięcie o konkretną ilość godzin względem `UTC`, o tyle do pełnego wspierania stref czasowych potrzebna jest nam klasa `ZonedDateTime`. Jej kolejną cechą jest to, że wspiera też zmianę czasu z letniego na zimowy i odwrotnie.

W praktyce utworzenie obiektu tej klasy wygląda tak (ponownie konstruktor jest prywatny):

```
ZoneOffset utc = ZoneOffset.UTC;
ZoneId usPacific = ZoneId.of("US/Pacific");
ZoneId paris = ZoneId.of("Europe/Paris");

// ZonedDateTime.of: 2020-10-10T12:01:03.000000012Z
System.out.println("ZonedDateTime.of: "
    + ZonedDateTime.of(2020, 10, 10, 12, 1, 3, 12, utc));
// ZonedDateTime.of: 2020-10-10T20:12:02Z
System.out.println("ZonedDateTime.of: "
    + ZonedDateTime.of(LocalDate.of(2020, 10, 10), LocalTime.of(20, 12, 2), utc));
// ZonedDateTime.of: 2020-10-10T20:12:02Z
System.out.println("ZonedDateTime.of: "
    + ZonedDateTime.of(LocalDateTime.of(2020, 10, 10, 20, 12, 2), utc));
// ZonedDateTime.of: 2020-10-10T20:12:02-07:00[US/Pacific]
System.out.println("ZonedDateTime.of: "
    + ZonedDateTime.of(LocalDateTime.of(2020, 10, 10, 20, 12, 2), usPacific));
// ZonedDateTime.of: 2020-10-10T20:12:02+02:00[Europe/Paris]
System.out.println("ZonedDateTime.of: "
    + ZonedDateTime.of(LocalDateTime.of(2020, 10, 10, 20, 12, 2), paris));

// ZonedDateTime.now: 2019-02-04T20:01:50.050569700+02:00[Asia/Singapore]
System.out.println("ZonedDateTime.now: " + ZonedDateTime.now());
```

Możemy ją utworzyć analogicznie do `LocalDateTime`, tylko potrzebujemy dodać konkretną strefę czasową `ZoneId`. Możemy również przekazać `ZoneOffset`.

Aby się dowiedzieć, jakie mamy możliwości co do użycia stref czasowych, możemy to sprawdzić w ten sposób:

```
System.out.println(ZoneId.getAvailableZoneIds());
```

Instant

Oprócz klas, które zostały wymienione, mamy również klasę, która reprezentuje konkretny punkt na osi czasu, liczony w `UTC`. Tą klasą jest `Instant`.

Jak już pewnie się domyślasz, `Instant` również ma prywatny konstruktor i wywołując konstruktor, obiektu tej klasy utworzyć nie możemy. Z racji, że jest to konkretny punkt w czasie w `UTC`, jeżeli chcemy taki punkt znaleźć, musimy podać datę i godzinę z konkretną strefą czasową. Dopiero wtedy Java jest w stanie w pełni się odnieść do punktu w czasie w konkretnym miejscu na ziemi i przenieść go na `UTC`.

```
ZoneId zone1 = ZoneId.of("Europe/Belgrade");
ZoneId zone2 = ZoneId.of("Asia/Singapore");

LocalDate date1 = LocalDate.of(2020, 11, 3);
LocalTime time1 = LocalTime.of(12, 36);

// ZonedDateTime.of: 2020-11-03T12:36+01:00[Europe/Belgrade]
System.out.println("ZonedDateTime.of: " + ZonedDateTime.of(date1, time1, zone1));
// toInstant: 2020-11-03T11:36:00Z
System.out.println("toInstant: " + ZonedDateTime.of(date1, time1, zone1).toInstant());
// ZonedDateTime.of: 2020-11-03T12:36+08:00[Asia/Singapore]
System.out.println("ZonedDateTime.of: " + ZonedDateTime.of(date1, time1, zone2));
// toInstant: 2020-11-03T04:36:00Z
System.out.println("toInstant: " + ZonedDateTime.of(date1, time1, zone2).toInstant());

// Instant.now: 2020-08-27T18:04:23.636654600Z
System.out.println("Instant.now: " + Instant.now());
```

Z każdą z powyższych klas, spróbuj się pobawić wykorzystując metody `.now()`, żeby zobaczyć, jak się one odnoszą do Twoich ustawień systemu operacyjnego.

Manipulowanie datami

Jeżeli chcemy zmieniać datę lub czas poprzez dodawanie, lub odejmowanie godzin, lub innych jednostek czasu, wymienione klasy dostarczają nam na to dużo sposobów. Załóżmy, że mamy takie zmienne:

```
LocalDate localDate = LocalDate.of(2020, 10, 1);
LocalTime localTime = LocalTime.of(20, 10);
LocalDateTime localDateTime = LocalDateTime.of(localDate, localTime);
```

Java dostarcza nam dużo metod opisujących, co możemy dodać/odjąć, wystarczy tylko podać ilość:

```
System.out.println("plusHours: " + localDateTime.plusHours(1));
System.out.println("plusMinutes: " + localDateTime.plusMinutes(1));
System.out.println("plusNanos: " + localDateTime.plusNanos(1));
System.out.println("plusSeconds: " + localDateTime.plusSeconds(1));
// wywołania takie można chainować
System.out.println("chain: " + localDateTime.plusHours(1).plusMinutes(2).plusSeconds(1));
```

Drugim sposobem jest wykorzystanie metod `plus()` lub `minus()`, do których przekazujemy ilość, oraz wybieramy jednostkę z enuma `ChronoUnit`.

```
// Dlatego możemy wykonać to sprawdzenie,
// bo przykładowo LocalDate nie wspiera dodawania/odejmowania godzin
System.out.println("localDate.isSupported: " + localDateTime.isSupported(ChronoUnit.DAYS));
System.out.println("localDateTime.plus: " + localDateTime.plus(2, ChronoUnit.DAYS));

System.out.println("localDateTime.isSupported: " + localDateTime.isSupported(ChronoUnit.MONTHS));
System.out.println("localDateTime.plus: " + localDateTime.plus(2, ChronoUnit.MONTHS));

System.out.println("localDateTime.isSupported: " + localDateTime.isSupported(ChronoUnit.YEARS));
System.out.println("localDateTime.plus: " + localDateTime.plus(2, ChronoUnit.YEARS));
```

Period i Duration

Oprócz wszystkich klas wymienionych wcześniej, Java dostarcza nam też klasy pozwalające operować na przedziałach czasu.

Period

`Period` jest klasą przeznaczoną do operowania na latach, miesiącach i dniach celem mierzenia odstępu czasu w tych jednostkach.

```
// Period.of: P2Y3M10D
System.out.println("Period.of: " + Period.of(2, 3, 10));
// Period.ofDays: P2D
System.out.println("Period.ofDays: " + Period.ofDays(2));
// Period.ofMonths: P2M
System.out.println("Period.ofMonths: " + Period.ofMonths(2));
// Period.ofWeeks: P14D
System.out.println("Period.ofWeeks: " + Period.ofWeeks(2));
// Period.ofYears: P2Y
System.out.println("Period.ofYears: " + Period.ofYears(2));
```

Przydatnym zastosowaniem jest również określenie przedziału między datami:

```
LocalDate localDate1 = LocalDate.of(2020, 10, 1);
LocalDate localDate2 = LocalDate.of(2020, 12, 1);

// Period: P2M
System.out.println("Period: " + Period.between(localDate1, localDate2));
// Period: P0D
System.out.println("Period: " + Period.between(localDate1, localDate1));
// Period: P-2M
System.out.println("Period: " + Period.between(localDate2, localDate1));
```

Jak widzisz, `Period` może być ujemny ☺.

Duration

Klasa `Duration` reprezentuje przedział czasu w sekundach lub nanosekundach i jest przeznaczona do

obsługi krótszych ilości czasu niż w przypadku `Period`.

```
// Duration.ofDays: PT24H
System.out.println("Duration.ofDays: " + Duration.ofDays(1));
// Duration.ofHours: PT1H
System.out.println("Duration.ofHours: " + Duration.ofHours(1));
// Duration.ofMinutes: PT1M
System.out.println("Duration.ofMinutes: " + Duration.ofMinutes(1));
// Duration.ofSeconds: PT1S
System.out.println("Duration.ofSeconds: " + Duration.ofSeconds(1));
// Duration.ofMillis: PT0.001S
System.out.println("Duration.ofMillis: " + Duration.ofMillis(1));
// Duration.ofNanos: PT0.000000001S
System.out.println("Duration.ofNanos: " + Duration.ofNanos(1));
```

Tak samo, jak w przypadku `Period`, `Duration` może być używane do określenia przedziału czasu:

```
LocalDate localDate1 = LocalDate.of(2020, 10, 20);
LocalDate localDate2 = LocalDate.of(2020, 11, 20);
LocalTime localTime1 = LocalTime.of(20, 10, 20);
LocalTime localTime2 = LocalTime.of(23, 10, 27);

// UnsupportedTemporalTypeException: Unsupported unit: Seconds
System.out.println("Duration.between: " + Duration.between(localDate1, localDate2));
// DateTimeException: Unable to obtain LocalTime from TemporalAccessor:
// 2020-11-20 of type java.time.LocalDate
System.out.println("Duration.between: " + Duration.between(localTime1, localDate2));
// Duration.between: PT-3H-7S
System.out.println("Duration.between: " + Duration.between(localTime2, localTime1));
// Duration.between: PT3H7S
System.out.println("Duration.between: " + Duration.between(localTime1, localTime2));
```

Jak widać, nie da się określić przedziału między `LocalDate` i `LocalTime`. W sumie, jak się logicznie zastanowić, to ma to sens ☺.

Formatowanie

Na koniec chciałem poruszyć temat formatowania dat i czasów, czyli przedstawiania ich jako `String`.

Załóżmy, że na potrzeby kolejnych przykładów, stworzymy takie zmienne:

```
LocalDate date = LocalDate.of(2018, Month.OCTOBER, 28);
LocalTime time = LocalTime.of(1, 50);
LocalDateTime dateTime = LocalDateTime.of(date, time);
OffsetDateTime offsetDateTime = OffsetDateTime.of(dateTime, ZoneOffset.ofHours(-4));
ZonedDateTime zonedDateTime = ZonedDateTime.of(dateTime, ZoneId.of("Europe/Paris"));
```

Następnie możemy tak stworzone daty formatować w sposób zgodny ze standardem `ISO`:

```
// ISO_LOCAL_DATE_TIME: 2018-10-28T01:50:00
System.out.println("ISO_LOCAL_DATE_TIME: "
    + DateTimeFormatter.ISO_LOCAL_DATE_TIME.format(dateTime));
// ISO_OFFSET_DATE_TIME: 2018-10-28T01:50:00-04:00
System.out.println("ISO_OFFSET_DATE_TIME: "
    + DateTimeFormatter.ISO_OFFSET_DATE_TIME.format(offsetDateTime));
// ISO_ZONED_DATE_TIME: 2018-10-28T01:50:00+02:00[Europe/Paris]
System.out.println("ISO_ZONED_DATE_TIME: "
    + DateTimeFormatter.ISO_ZONED_DATE_TIME.format(zonedDateTime));
```

Możliwe jest również podanie własnego formatu daty, który będzie określony w Stringu.

```
DateTimeFormatter formatter = DateTimeFormatter.ofPattern("dd.MM.yyyy HH:mm z");
// formatter.format: 28.10.2018 01:50 UTC-04:00
System.out.println("formatter.format: "
    + formatter.format(ZonedDateTime.of(dateTime, ZoneId.of("UTC-4"))));
```

Możemy również tworzyć daty ze Stringa. Nazywa się to wtedy parsowaniem.

```
LocalDate date = LocalDate.parse("2020-03-15");
LocalDateTime dateTime = LocalDateTime.parse("2020-03-15T11:50:55");
ZonedDateTime zonedDateTime = ZonedDateTime.parse("2020-03-15T10:15:30+01:00[Europe/Paris]");

// 2020-03-15
System.out.println(date);
// 2020-03-15T11:50:55
System.out.println(dateTime);
// 2020-03-15T10:15:30+01:00[Europe/Paris]
System.out.println(zonedDateTime);

String stringDate = "Mon, 05 May 1980";
DateTimeFormatter formatter = DateTimeFormatter.ofPattern("EEE, d MMM yyyy", Locale.ENGLISH);
LocalDate parsed = LocalDate.parse(stringDate, formatter);
// 1980-05-05
System.out.println(parsed);
```

Jeżeli zastanawiasz się, w jaki sposób można w Stringu określić format dat, umieszczam pod spodem tabelę z oznaczeniami poszczególnych znaków:

Tabela 1. Oznaczenia poszczególnych znaków dla Stringa DateTimeFormatter

Znak	Opis	Przykład
y	Rok	(1992, 95)
M	Miesiąc w roku	(July, Jul, 07)
d	Dzień w miesiącu	(1-31)
E	Nazwa dnia w tygodniu	(Friday, Sunday)
a	am czy pm	(AM, PM)
H	Godzina w ciągu dnia	(0-23)
h	Godzina z oznaczeniem am/pm	(1-12)
m	Minuta w godzinie	(0-60)
s	Sekunda w minucie	(0-60)